

Õues käivad lemmikloomad võivad solkmemune ka tuppja tassida. Mõistlik on pärast lemmiku silitamist käsi pesta.

Solgetõbi – sage ja ebameeldiv haigus

Eelmises Targu Talita tervisenumbri tegime juttu naaskelsabadest. Sel korral on luubi all solkmed, mis on vähemalt sama levinud ja sugugi mitte vähem tülikad.

Askariaasi ehk solgetõbe tekitavad liimuksolkmed (*Ascaris lumbricoides*), kelle puhul on tegu konksukujuliselt keerdunud valgete või roosakate ümarussidega. Solkmed võivad kasvada õõvastavate mõõtmeteri – kuni 40 cm pikkuseks.

Haigust levitab nakatunud inimene, kes eritab väljaheitega solkmemune. Munad satuvad pinnasesse, kus nad on eluvõimelised ligi viis aastat, sealt levivad omakorda joogivee, juurja puuviljade, aga ka lihtsalt pesemata käte kaudu suhu. Peab mainima, et toitu saastavad usinasti ka kärbsed, mistõttu on vajalik laual olev toit soojal suvepäeval kindlasti kinni katta.

Millal kahtlustada solgetõbe

Solgetõbi hakkab arenema hetkest, kui inimene neelab alla valminud solkmemuna. Kaksteistsõrmiksooles vabanevad munadest vastsed, tungivad läbi soole seina ning liiguvad kõigepealt maksa ja sealt edasi kopsu.

Kopsudes vastsed küpsevad ja suunduvad veresoontest hingamisteedesse. Koos rögaga neelab inime-

ne vastsed alla ja pahandusetekitajad satuvad teist korda seedetrakti. Nüüd parasiteerivad solkmed edasi juba peensooles, saavutades ka suguküpsuse. Viljastumisejärgselt algab uute munade eritumine väljaheitega – päevas ligi kakssada tuhat muna.

Nakatumine võib kulgeda inimesele üsna märkamatu, kuid esineda võivad ka väike palavik, isutus ja iiveldus, kõhuvalu, kõha, peavalu ning punetav lööve, mis kõik on üsna mitespetsiifilised tunnused.

Kui solkmeid on organismis rohkelt, võivad nad soole ummistada, tegu pole siiski õnneks sagedase nähtusega. Mõnikord leiavad inimesed ise väljaheitest “ussi” ja pöörduvad seejärel arsti poole.

Haiguse kindlakstegemisele aitab kaasa – lisaks haigussümptomite esinemisele – väljaheite uurimine ussimunade suhtes. Meeles peab pidama seda, et uute munade eritus nakatunud organismis algab vähemalt kaks kuud pärast nakkuse saamist, mistõttu ei pruugi munad varasemalt väljaheites leitavad olla.

Vereanalüüsis olevad muutused on üsnagi tagasihoidlikud ja ka teisi meetodeid, nagu röntgenipilti kopsudest (võimaliku solkmete tekitatud põletiku diagnoosimiseks), kasutatakse harva.

Solgetõbe ravib arst, mistõttu on vajalik solkmeahtluse puhul perearsti poole pöörduda.

Ravi on kolmepäevane (retseptiravim!) ja reeglina üsna tõhus. On vaja teada, et kui ühel pereliikmel avastatakse solgetõbi, võivad nakatunud olla ka teised, mistõttu peavad ravi saama kõik koos elavad inimesed.

Kuidas ennetada

Solgetõbe ennetada on võimalik ainult korraliku hügieeni abil. Seega ei tohi unustada kätepesu ega marjade-puuviljade pesemist enne söömist.

Märkimist väärib ka see, et solkmemunad hävivad rohkem kui 40kraadise kuumuse juures, päikesevalguse käes, aga ka desinfitseerivate vahendite toimel. Korralik majapidamispiindade puhastus on seetõttu täiesti omal kohal.

Pereemadele meenutuseks: turukotti või ämbrit, mis juba korra seisnud auto- või bussipõrandal või peenramaal mulla peal, ei maksa panna köögilauale. Märkamatu levivad ussimunad samale pinnale, kus toitu valmistatakse ning teekond käte või noa-kahvli peale ja sealt suhu pole enam pikk...

Ettevaatust ka lemmikloomadega! Õues käivad kassid-koerad püherdavad sageli mullas ja tassivad väljast tuppja – nii käppadega kui karvades – solkmemune. Sageli ununeb oma lemmikut silitades aga kätepesu ära ja nii on solgetõbi kiire tulema.

EVELIN JÕEMÄGI
perearst-resident